

เวลามีค่า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

เทศน์พระ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมตามหน้าที่ ความสมตามวัย มันดูเหมาะสม ทำตามหน้าที่ เราเป็นพระ เราบวชใหม่ พระภิกษุใหม่ในวโกวาทบอกว่า “ภิกษุใหม่เป็นผู้ที่ทนคำสอนได้ยาก” เพราะภิกษุใหม่บวชมาจากคฤหัสถ์ เพราะคฤหัสถ์เป็นนิสัยของโลกใจ เราต้องขอนิสสัย

คำว่าขอนิสสัย นิสัยของโลกกับนิสัยของธรรมแตกต่างกัน นิสัยของโลกอยู่กับด้วยมารยาทสังคม นิสัยของธรรมมีธรรมวินัย ถ้ามีธรรมวินัยขึ้นมาก็คุ้มกันด้วยธรรมวินัย ถ้าเราประพฤติปฏิบัติจนเป็นนิสัย มันแสดงออกนะ ภิกษุมองกันออก

ถ้ามองกันออก ภิกษุใหม่ผู้ทนคำสอนของครูบาอาจารย์ได้ยากเพราะอะไร เพราะเราเคยชินใจ แต่ในเมื่อเราบวชมาแล้ว เราเชื่อในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่ามันมีที่สุดแห่งทุกขได้

ฉะนั้น ความสมวัยของผู้บวชใหม่มันก็ต้องมีการศึกษา ศึกษาทางภาคปริยัติ ศึกษาทางวิชาการ ศึกษาในภาคปฏิบัติ

เวลาครูบาอาจารย์สมัยหลวงปู่่มั่นนะ กว่าจะบวชได้ ๓ ปี ๔ ปี ยังเย็บผ้าตัดผ้าไม่ได้ไม่ให้บวช กว่าจะเย็บผ้าตัดผ้าได้ ต้องขานนาคได้ ต้องเย็บผ้าตัดผ้า พอศึกษาแล้วเข้ามาแล้ว พอทำอะไรมันก็ดูสวยงามใช่ไหม แต่เนื้อมันไม่สมวัยเห็นไหม พอบวชแล้วเป็นพระเหมือนกันก็มีศักดิ์ศรีเท่ากัน ธรรมวินัยมีศีล ๒๒๗ ข้อเหมือนกัน

คำว่าเหมือนกัน แต่ถ้ามันศึกษามัน ได้มีการฝึกฝนมา เวลาเราทำอะไรมันรู้หน้าที่ กาลเทศะ คำว่ากาลเทศะอย่างอาวุธโสกันแต่ อาวุโสกันแต่ที่เราทำกันอยู่นี้ เราเคารพธรรม

วินัย ทั้งๆ ที่ผู้ที่เราเคารพจะไม่มีคุณธรรมในหัวใจก็แล้วแต่ แต่คำว่าอาวุโสเราเคารพด้วย
 ธรรมวินัย แต่ไม่ได้เคารพด้วยหัวใจ เพราะใจไม่ลง

ถ้าใจลงนะ สามเณรน้อยถ้ามีคุณธรรมเราก็เคารพบูชาของเรา เพราะเขามีอำนาจ
 วาสนาของเขา เขาปฏิบัติของเขาได้ แต่เราประพฤติปฏิบัติของเรา เราพยายามขัดเกลา
 กิเลสของเรา แต่มันขัดเกลาเราไม่ได้ เราก็พยายามขัดเกลาของเรา

บารมีธรรมนะ มันถ่ายโอนกัน ไม่ได้หรอก มันจะเป็นของใครของมัน ถ้าของใคร
 ของมันนะ เราอาศัยครูบาอาจารย์ อิกากะภูเขาทอง ถ้าอิกามันกะภูเขาทองนะ อิกากับ
 ภูเขาทองมันคนละส่วนกัน ภูเขาทองก็คือภูเขาทอง อิกาก็คืออิกาใจ มันจะเป็นอิกา
 หรือไม่เป็นอิกาเราก็รู้ตัวเราเองว่าใจของเรามันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง ถ้าไม่เป็นจริงเรา
 ก็อาศัย

ธรรมดาร์มโพธิ์ร่มไทร.. ครูบาอาจารย์ก็เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของเรา คนเราเกิดมา
 พ่อแม่ไม่เลี้ยงคุณันจะโตมาได้อย่างไร สิ่งที่เราเติบโตมาได้ก็พ่อแม่เลี้ยงดู ฉะนั้นธรรม
 ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพูดถึงธรรมฆราวาส พ่อแม่เป็นพระอรหันต์
 ของลูก

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกนะ พ่อแม่ให้ชีวิตเรามาเนะ ถ้าพ่อแม่คลอด
 ออกมา ถ้าพ่อแม่ไม่เลี้ยง พ่อแม่มีความจำเป็นนะ ไม่เลี้ยงก็ไม่เลี้ยง.. ก็ไม่เลี้ยงจะเป็นไร
 ไปละ ก็ไม่เลี้ยงก็คือไม่เลี้ยง แต่เราตาย แต่เราอยู่ได้ก็เพราะพ่อแม่เลี้ยงเรามาใช่ไหม นี่
 พระอรหันต์ของลูก นี่ธรรมของโลกเขา

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก แต่เวลาเราบวชเข้ามาแล้วเป็นพระอรหันต์ของเรา
 ใหม่มละ ถ้าพ่อแม่เรานั้นก็มีอารมณ์ความรู้ตามแต่ใจ ตามแต่ผลกระทบนั้น แต่นั่นคือ
 ผลกระทบนั้นไง แต่คุณธรรมเพื่อท่านเป็นพ่อแม่เราละ สิ่งนี้เป็นพ่อแม่ของลูก เป็นพ่อ
 แม่ของลูกแต่ไม่ใช่สาธาณะ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พยายามทำตัวเรารักษา
 ตัวเราขึ้นมา มันเป็นธรรมวินัยของเรา มันเป็นคนธรรมของเรา มันเป็นคนจริง มันมี
 คุณธรรมในใจนั้น ถ้ามีคุณธรรมในใจนั้น มันเป็นจริงตามเนื้อข้อเท็จจริง

แต่ถ้าพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เพราะเป็นตามสิทธิ์ เพราะท่านมีสิทธิ เพราะท่านมีบุญคุณจริงๆ ท่านให้ชีวิตเรามา แล้วท่านเลี้ยงดูเรามา นี่เรื่องของโลก

ถ้าเรื่องของกรรมล่ะ ถ้าจะความจริงอันนั้นมันพิสูจน์กันได้ กรรมวินัยส่วนกรรมวินัย แต่ถ้าใจมันลง มันส่วนเรื่องของใจมันลง อันนี้เป็นเรื่องบารมีกรรม บารมีกรรมเกิดมาจากไหน บารมีกรรมเกิดจากเราพยายามสร้างสมของเรา เราประพฤติปฏิบัติของเรา

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ สิ่งที่เป็นมนุษย์อะไรพามาเกิด นี่มนุษย์สมบัติ คือ ๕ เป็นมนุษย์สมบัติ เพราะถ้ามีศีล ๕ โดยสมบูรณ์เราจะเกิดมาเป็นมนุษย์ ถ้าเกิดเป็นมนุษย์แล้วมนุษย์มีค่าเท่ากัน ประชาธิปไตยๆ ...ธรรมาธิปไตย มันเป็นธรรมหรือเปล่า ประชาธิปไตยยกหนึ่ง หนึ่งเสียงๆ เท่ากัน ใครยกมือได้ประชาธิปไตย

ประชา..ประชาธิปไตย.. ประชาคือสังคม ธรรมาธิปไตยคือความถูกต้อง ถ้าธรรมาธิปไตย ธรรมาอยู่ที่ไหน ถ้าธรรมาอยู่ที่ไหน คุณ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามีกรรมวินัยขึ้นมา ครูบาอาจารย์ของเรา มีสติแม้แต่วันที่เดียว ดีกว่าคนเพื่อสติทั้งชีวิต

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นคุณธรรมขึ้นมา ถ้ามันมีสติปัญญาขึ้นมา ทุกอย่างจะมีคุณค่าหมด กาลเวลามันกินคนนะ กาลเวลาเห็นไหม คุณ เวลาคนเฒ่าคนแก่ ในเมื่อผ่านการทำงานมาแล้ว เป็นผู้เกษียณมาแล้วนะ วันๆ อยู่ไปเพื่อฆ่าเวลา ฆ่าเวลาทำให้เบื่อหน่ายอยู่วันๆ เขาฆ่าเวลาไป ทำเพื่อฆ่าเวลา

แต่ของเราผู้ประพฤติปฏิบัติ เวลาที่มีค่าตลอดนะ ค่าของเวลา คุณ ในวิภวัญ ๑๐๐ ปีของเราเท่ากับของเทวดาเขา ๑ วัน แล้วในชีวิตหนึ่ง แล้ว ๑ วันในชีวิตของเขาเวลาของเขาต่างกันเท่าไร

แล้วเวลาของเรากับเวลาของสัตว์ คุณ แมลงวัน ชีวิตของมันมีเวลาแค่ ๗ วัน ชีวิตมันก็ยาวไกลนะ นี่ไง สิ่งที่ว่าจิตใจมันพอใจนะ คุณตัวหนอนมันเป็นดักแด้ กว่ามันจะฟักตัวมันออกมา คุณ ชีวิตของมัน มันกินทั้งวันเลย เป็นตัวหนอนมันกินทั้งวันเลย กินเพื่อความอ้วนท้วนของมัน แล้วมันสร้างดักแด้เลย มันก็อยู่ในดักแด้จนกว่ามันจะฟักตัวออกมาเป็นผีเสื้อ มันก็จะบินไปนะ พอบินไปนะ มันไปผสมพันธุ์มันก็สิ้นชีวิตของมันไป ก็แค่นั้นแหละ

วันเวลาเห็นใหม่ เวลามีค่ามาก แล้วคำว่าเวลามีค่ามาก ครูบาอาจารย์ท่านถึงบอก
ว่า ให้เราแอกทีฟตลอดเวลา คือตื่นตัวตลอดเวลา ถ้าเราตื่นตัวตลอดเวลา เวลานั้นจะมีค่า
ตลอดเวลาณะ

ถ้าเวลามีค่ากับเรา เราทำตัวของเรา เราตั้งสติปัญญาของเรา ที่นี้ถ้ากิเลสมัน
ครอบงำ มันฆ่าเวลาทิ้งนะ จะฆ่าเวลาทิ้งเลย โอ...อยู่ไปก็เหนื่อยหน่าย อยู่ไปก็มีแต่ความ
อับเฉา อยู่ไปก็มีแต่ความอั้นตื้อ เพราะอะไร...อันนี้มันถึงมีข้อวัตร

ถ้ามีข้อวัตรขึ้นมา คุณสิ วันๆ หนึ่ง ถ้าเรานั่งสมาธิ นั่งภาวนา พอนั่งไปจิตใจมัน
เป็นไง ออกมาทำข้อวัตร ต้องเก็บกวาด ทำข้อปฏิบัติของเราขึ้นมา มันบริหารทั้งร่างกาย
ด้วย บริหารจิตใจด้วย จิตใจไม่หมักหมมไป

จิตใจเราหมักหมม จิตใจถ้ามีสิ่งใดถ้ามันฝังใจอยู่นะ สิ่งนั้นมันจะย่ำคิดย่ำทำ ถ้า
เราลุกขึ้นไป เราเปลี่ยนกิริยาท่าทางของเราออกไป เพื่อบริหารจัดการของมัน เวลานั้น
สมาธิภาวนาอยู่ สิ่งนี้คิดไม่ตกเลยนะ เวลาจับไม้กวาด กวาดไปๆ ฮือ.. ใอนั้นเป็นอย่าง
นั้น ใอนี้จะเป็นอย่างนี้ นี่ปัญญามันเกิดนะ พอปัญญามันเกิดมันไล่ก้อนเข้ามา มันจะ
ย้อนกลับเข้ามา เพราะถ้าเราย่ำคิดย่ำทำ มันไม่มีโอกาสที่เราจะได้พิจารณาตัวมันเลย

แต่ถ้าพอเราทำข้อวัตรไป กิเลสมันพลอนะ โอ.. ไม่ปฏิบัติแล้ว ไม่ต่อสู้กับเราแล้ว
ออกไปปฏิบัติกิเลสมันพลอนะ ปัญญามันไหล่นะ นี่ธรรมเกิด ธรรมเกิดไม่ใช่ร้อยสัง
กรรมเกิดไม่ใช่วิปัสสนา วิปัสสนามันเป็นการต่อสู้กันระหว่างสติปัญญากับกิเลสเลย

แต่ระหว่างสติปัญญากับกิเลสจะเจอกัน มันต้องมีความสงบของใจเข้ามา แล้วขุด
คุ้ยหามันกว่าจะเจอตัวมัน แต่เนี่ยยังไม่เจอตัวมัน เพราะกิเลสเป็นเราเราเป็นกิเลส สรรพสิ่ง
เป็นเราทั้งหมด ชีวิตเป็นเรา ทุกข์ก็เป็นเรา ทุกอย่างเป็นเราทั้งหมดเลย แล้วเรามา
ประพฤติกปฏิบัติอยู่ เราก็ต้องทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

ขณะทำความสงบของใจเข้ามา ขณะที่เราประพฤติกปฏิบัติขึ้นมา นี่ฆ่าเวลา.. ฆ่า
เวลาณะ โอ...มันจะได้เวลาเมื่อไหร่ เวลามันจะถึงเมื่อไหร่ มันจะจบเมื่อไหร่ นี่นั่งไปฆ่า
เวลาทิ้งนะ ทั้งๆ ที่เวลานี้มีคุณค่ามาก

คุณค่าของเวลามีมาก เพราะคุณค่าของมนุษย์ คุณค่าของการเกิดขึ้นมาชาติหนึ่ง ถ้าเราไม่สิ้นสุดแห่งทุกข์ เรายังมีลมหายใจอยู่ เราจะปฏิบัติถึงที่สุดเลย เราจะไม่นอนแพ้กับมันเลย ถ้าไม่นอนแพ้กับมัน ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี !

ถ้า ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปีเกิดขึ้นมา เราเกิดขึ้นมาเพราะความจงใจ เกิดมาเพราะความตั้งมั่นของเรา ถ้ามีความจงใจ มีความตั้งมั่น มีค่าหมดเลย ! คูสิ เวลาถ้าจิตใจเรามีคุณงามความดีนะ โอ้โฮ... โลกนี้สวยงามมาก มันน่าอยู่ โอ้โฮ...มันน่าปลาบปลื้ม

แต่เวลามันทุกขณะ เวลาทุกข์ขึ้นมาจะหวัชชนฝ่าเลยนะ ขนาดเขาทุกข์จนทำลายตัวเองเพราะอะไร เพราะมันไม่มีทางออก เขาหาทางออกไม่ได้เขาถึงทำลายชีวิตเขา แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สอนอย่างนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ฆาติกเลส ตัดป่าทำลายป่าทั้งหมดเลย ไม่ได้ตัดต้นไม้แม้แต่ต้นเดียว ต้นไม้มีอยู่ครบหมดเลย ตัดทำลายกิเลส วัฏฏะ ความรกชัญของใจทำลายหมดเลย เผาทำลายหมด ! แต่ไม่มีอะไรบอบสลายเลย นี่ธรรมะของพระพุทธเจ้า

การฆ่าที่ประเสริฐที่สุดคือฆาติกเลส การฆาติกเลสเกิดที่ไหน การฆาติกเลสเกิดจากใคร ใครจะฆาติกเลสให้เราละ มันไม่ใช่ไปขอปปึงนะ จะหานิพพานจะจ่ายเงินที่ไหน ไปเอาสินค้าใส่รถเข็นจะจ่ายตังค์ จะเอานิพพานกลับบ้าน ไม่มีหรอก !

มันว่ากันไป มันอยู่ที่เรา “อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ถ้าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เราจะไม่ว่าเวลาเราทึงนะ การเกิดมานี้มันก็มีบุญกุศลมาก การเกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกการเกิดมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ แล้วเราได้บวชขึ้นมา การบวชเห็นใหม่ คูสิ เวลาพระบวชเข้ามาเขาว่าเป็นคนมีบุญ เวลาพระจะสึกเข้าไป เขาว่า หมดบุญ.. หมดบุญเพราะต้องสึกไปไง โดยธรรมชาติทุกคนก็รู้ ทุกคนรู้นะ นี่จิวร ผ้ากาสาวกักตร์ เป็นธงชัยพระอรหันต์ แล้วเราห่มอะไรอยู่ เราห่มธงชัยพระอรหันต์อยู่นะ เอาธงชัยพระอรหันต์มาห่มกายเราอยู่

หลวงตาท่านบอกเลยนะ ถ้าเป็นผ้าจีวรห่อทองมันก็ดีงามนะ แต่ถ้าเป็นผ้าทองห่อจีว ไฟไหม ไฟทอง ไฟอย่างดีเลย แต่ห่อจีวโลก จีวโกรธ ห่อตัวเราไว้นี้ไง นี่ธงชัยพระ

อรหันต์ แต่เราใช้อยู่ เราใช้สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทานไว้ให้ ผ่า ๓
 ผืน ผ่ากาสาวกพัคตร์ ถ้าเราใช้สิ่งนี้เรามีบุญใหม่ ถ้าคำว่าเรามีบุญกุศลขึ้นมา จิตใจเป็นบุญ
 ได้ใหม่

เรามีความเฉา มีความทุกข์ ความเศร้าหมองในใจใหม่ ถ้ามีความทุกข์ความเศร้า
 หมอง ที่นี้มันห่ออะไรอยู่.. ก็มันห่อใจ ก็ใจโลภ ใจโกรธ ใจหลงอยู่นี่ใจ ก็ใจในตัวเรา ถ้าฟ้า
 ทองห่อใจเราจะทำอะไร เราจะตัดความใจโลภ ใจโกรธ ใจหลงของเราให้ได้ ถ้าเราจะฆ่า
 มันจะทำลายมัน เวลาจะมีคุณค่า

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาทุกวินาทีมีค่าหมดเลยนะ เพราะอะไร เพราะตั้งใจ
 ประพฤติปฏิบัติ ตั้งใจนะ.. อยู่กับมัน ในทางจงกรมในทางที่เราภาวนา ย้อยู่ นั่นนะ

มีคนถามบ่อยมากกว่า “เดินจงกรมทั้งวันไม่เบื่อหรือ?” มันเบื่อต่อเมื่อถ้าไม่มีงาน
 ทำ คำว่าไม่มีงานทำคือจิตมันไม่สงบ แล้วจิตมันงานทำไม่ได้ มันจะเบื่อหน่ายของมัน

แต่ถ้าจิตมันมีงานทำของมันนะ พอมันสงบขึ้นมา มันสงบเพราะอะไร คุณติ เวลา
 เราหิวข้าวมากเลย เราถือจานคนละใบ หม้อข้าวอยู่ไหน มันจะดักข้าวใส่จานเลย แล้ว
 หม้อแกงอยู่ไหน ดักแกงใส่จานนั่งกินเลย เพราะหิวใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนา มรรคผลอยู่ไหน สติสมาธิอยู่ไหน
 ถ้ามันอยู่ไหนเดินจงกรมอยู่นั่นละ แต่ถ้ามันหาไม่เจอมันก็เบื่อหน่าย นี่ใจ แต่ถ้าจิตมัน
 เป็นไปนะ มันมีพัฒนาการของมันนะ หิวกระหายขนาดไหน เราทำอาหารของเรา เรามี
 อาหารของเรา เรากินของเรา เราชุกอยู่กับงานของเรา เราทำของเรา มันเพลินอยู่กับงาน
 ของเรา มันเดินจงกรมทั้งวันทั้งคืน เดิน ๗ วัน ๗ คืน เดินทั้งปีทั้งชาติเลย !

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์นะ พุทธกิจ ๕ เวลาเสด็จญาณเอา
 อะไรเสด็จ ถ้ามันไม่ทำความสงบของใจเข้ามา ไม่กำหนดจิต เอาอะไรเสด็จญาณ เข้าขึ้นมา
 เสด็จญาณออกบิณฑบาตสอนกฤหัสถ์ หัวคำสอนพระ ถึงจะสอนเทวดา อินทร์ พรหม เข้า
 ขึ้นมาเสด็จญาณ นี่พุทธกิจ ๕ ! แม้แต่พระอรหันต์ท่านยังดำรงจิตของท่านตลอดทั้งวันทั้ง
 คืนเลย

ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่มั่นท่านเดินจงกรมทุกวันเลย ตี ๔ ลงแล้ว เข้าทาง
จงกรมแล้ว พระอรหันต์นะ !! พระอรหันต์ทั้งนั้น !!

แล้วเราเป็นใคร !! เราเป็นใคร !!

นี่ไง...ถ้าเราเป็นใครขึ้นมา เราต้องตั้งใจขึ้นมา อย่าฆ่าเวลาให้ทิ้งไปเปล่าๆ นะ อยู่
ไปวันๆ หนึ่งฆ่าเวลาทิ้งไป แล้วไม่ใช่ฆ่ากรรมดานะ เวลาที่ฆ่าเราด้วย เมื่อไหร่จะหมด
ชั่วโม่ง เมื่อไหร่จะหมดนาที เมื่อไหร่จะหมดวัน ทุกข์ยากอยู่นั้นแหละ ให้เวลาชั้ค่ออยู่

นั่งภาวนา จดรูปไว้ดอกหนึ่ง รูปเมื่อไหร่มันจะหมด นั่งดูแต่หน้าพิกานะ นาฬิกาที่
ร้านขายเต็มร้านเลย นาฬิกาต้องไปเคาะพมันทำไม เขาดูหัวใจ ถ้าหัวใจอยู่นี้ เราดูหัวใจ
เวลาจะมีค่า

ถ้าเวลามีค่า คุณชีวิตเราก็มีค่า ชีวิตเรานะ มันล่องไปนะ สิ่งที่ได้มาเป็นอายุ คือ
เวลาที่เสียไป แล้วข้างหน้าที่เราจะดำเนินไป เราจะมีอายุเท่าไรเราก็ไม่รู้ แต่ได้มาแล้ว
๑๐ ปี ๒๐ ปี ๓๐ ปี ๖๐ ปี ๗๐ ปี คือเวลาที่เสียไปแล้วทั้งนั้นนะ เวลาที่เราใช้หมดไปแล้ว
นะ ที่ดำรงชีวิตอยู่นี้ เวลาใช้หมดแล้ว แล้วข้างหน้าไม่รู้ได้เท่าไร จะอายุยืนอีกเท่าไร
เวลามันจะมีอีกเท่าไร ใครจะว่าพรุ่งนี้ไม่ตาย จะอยู่ค่าฟ้า ไม่มีใครอยู่ค่าฟ้าหรอก ทุกคน
ตายหมด ช้าหรือเร็วเท่านั้น

ถ้าช้าหรือเร็วเท่านั้น สิ่งที่มีสติสัมปชัญญะ โลกเขาเป็นอย่างนี้ ไม่น่าแตกตื่น ไม่น่า
ตื่นตื่นไปกับมันเลย โลกเขาเป็นอย่างนั้น ในเมื่อเราอยู่กับโลกใช้ใหม่ คนเราควรมี
คุณงามความดี ดีเพราะหน้าที่การงาน ใครทำงานดีคนนั้นเป็นคนดี คุณงามความดีนี้
กลิ่นของศีลหอมทวนลม ออกไปโลกก็ประกอบสัมมาอาชีวะ ประกอบอาชีพอยู่อย่างนั้น
เราก็ทำของเรา เพราะเป็นหน้าที่

เป็นหน้าที่.. เราเกิดมาแล้ว คนเขาวัดกันที่คุณงามความดีว่า รับผิดชอบมากน้อย
แค่ไหน ถ้าเรารับผิดชอบต่อทั้งชีวิตเรา ถ้าใครมีครอบครัวรับผิดชอบต่อครอบครัวเรา ถ้าเรา
รับผิดชอบต่อชีวิตเรา รับผิดชอบต่อครอบครัวเรา รับผิดชอบต่อชีวิต พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ของเรา
เรารับผิดชอบต่อ ความรับผิดชอบต่อเป็นสิ่งที่ให้คุณงามความดี

บัณฑิตคบบัณฑิต มันก็มีคุณงามความดีไป แล้วมันจะเป็นบัณฑิตหมดไหมล่ะ มันไม่มีทางหรอก มันมีลุ่มๆ ดอนๆ ไซ้ใหม่ คนคิดแตกต่างกันหลากหลาย แล้วความคิดของเรา กับความคิดของเขามันจะตรงกันไหม ? มันไม่ตรงกัน มันทุกข์ทั้งนั้น

ถ้าเราคุมใจของเราได้ มันเรื่องของเขา เรื่องของเรา มันเป็นที่รู้เป็นความเห็นของเขา เราจะไปเปลี่ยนแปลงความเห็นของเขา เราจะไปเปลี่ยนแปลงบุญกรรมของเขา กรรมเก่าของเขาสร้างมาตั้งแต่ภพไหนชาติไหน มันถึงเป็นที่รู้ของเขา เป็นความเห็นของเขา ความเห็นของเขามันเป็นอย่างนั้น

น้ำกับไฟ น้ำกับน้ำมัน น้ำกับน้ำมันมันคนละเรื่องกันอยู่แล้ว ในที่รู้มานะของเขา มันเป็นอย่างนั้น ถ้ามันมีความจำเป็นต้องดูแล เราก็ต้องดูแลของเราไป

แต่ถ้าจิตใจเราเข้าใจแล้ว จิตใจเรารู้แจ้งหมดแล้ว มันก็เป็นอย่างนั้น ผ้าทองไม่ห่อจี๊ง ! เพราะมันรู้แจ้งแล้ว มันรู้จบ มันก็เป็นอย่างนั้น ถ้าเป็นอย่างนั้นเราก็ดูแลไปอย่างนั้น ดูแลตามหน้าที่นะ

สุอุปาทิเสสนิพพาน เศษส่วนเศษทึ่ง ของมันเหลือทิ้งเหลือเศษ มันเป็นอย่างนี้มันก็เป็นอย่างนี้ เหลือทิ้งสำหรับผู้รู้แจ้ง แต่ผู้ไม่รู้แจ้งไม่ใช่เหลือทิ้ง เหลือหาบ มันจะหาบหาม มันจะถูกลีมนะ มันมีแต่จะเอาความทุกข์สุขห้วมัน

ถ้าเราออกไป เรายุ่รักษาใจของเราแล้ว เราก็จะไม่ไปยุ่งกับเขา เราดูแลเขาโดยไม่ไปยุ่งกับเขา ฟังสิ ! ดูแลรักษานะ

แต่เราไม่สามารถแก้ไขที่รู้ความเห็นของเขาได้ ถ้าเขาเปลี่ยนแปลงที่รู้ความเห็นของเขา ด้วยบุญบารมีของเขาหนึ่ง... คำว่าบุญบารมี เพราะมันฟังธรรมจากครูบาอาจารย์ แล้วมันได้คิด

แต่ถ้าเขาเปลี่ยนของเขาได้ด้วยญาณทัศนะ ด้วยความเห็นที่เขาวิปัสสนาของเขาขึ้นมา อันนั้นเป็นบุญของเขา นั่นนะดวงตาเห็นธรรม ถ้าดวงตาเห็นธรรม มันจะเห็นธรรมจากการกระทำอย่างนั้น

ถ้าจิตใจมีการกระทำของมัน มีการแก้ไขของมัน ดวงตาเห็นธรรม เห็นธรรมที่ไหนด เห็นธรรมในผู้พระไตรปิฎกหรือ เห็นธรรมที่ไหนดละ มันเห็นธรรมเพราะใจเป็นธรรม !

ใจเป็นธรรม ตัดป่าไผ่ ตัดป่าความรกชัฏในหัวใจ ตัดมันออกไป แล้วมันจะเหลืออะไรไว้ เหลือสิ่งใดไว้ในหัวใจ สิ่งใดที่หัวใจนี้มันเหลือไว้ นี่สิ่งที่เป็นพัฒนาการของมัน ถ้ามีพัฒนาการของมันขึ้นมา มันเกิดมาจากอะไรละ ก็เกิดมาจากชีวิตเรา

ชีวิตเรานี้มันเกิดด้วยอะไร ชีวิตเรามีอายุขัยเท่าไร นี่เป็นเวลาใหม่ เวลาที่มีคุณค่า มีคุณค่าอย่างนี้ มีคุณค่าเพราะเราใช้เวลาเป็น เราเอาเวลาเป็น ไม่ใช่ไปยอมจำนนกับมัน แล้วก็นั่งรอแต่นาฬิกา มันจะหมดวันไปเมื่อไหร่ มันจะหมดวันหมดคืน หมดวาระเมื่อไหร่ จะได้เปลี่ยนถ่ายอารมณ์ ทำไมเราเอาชีวิตเอาอารมณ์ของเราไปไว้กับมัน

ถ้าเอาไว้กับมัน ถ้ามันจะทำให้ได้สมความปรารถนา สมเป้าหมายนั้น ก็ต้องอยู่เพื่อฆ่าเวลา ให้เวลามันผ่านไปไง แม้แต่มันจะผ่านไป มันจะแก้ทุกข์เราไม่ได้ มันให้เราเห็นความจริงไม่ได้ แต่ถ้ามันมีคุณค่าขึ้นมา เรามีคุณค่าตลอด เหมือนกับเราหิวกระหายอยู่ เราจะหาอาหารของเรา เราจะแก้ไขของเรา เราจะทำของเรา

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อมันจะเป็นจริงขึ้นมาได้ เราก็ต้องตั้งสติของเรา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “อกาลโก” อกาล ! อะคือ ไม่มีเวลา ! เข้า สาย ปาย เย็น ดึกคืน เทียงคืน ถ้าบรรลุธรรมตอนไหน มันก็ตอนนั้นแหละ

ถ้าจิตมันสมดุลมันเป็นได้ทุกวินาที วินาทีไหนก็ได้ ถ้ามันเป็น ถ้าเป็นขึ้นมาแต่ก่อนที่มันเป็นมันมีสิ่งใดรองรับมันมาละ สิ่งใดหนุนมันขึ้นมา สิ่งใดจะทำให้มันขึ้นมา มันจะขึ้นมา มันจะลอยจากฟ้าจากไหน ถ้ามันไม่เกิดจากความเพียรของเรา มาจากความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะของเรา แล้วใครทำให้เราได้ละ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้ทางเท่านั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่ พระยสะเห็นใหม่

“ที่นี่คืออรหันตผล ที่นี่วุ่นวายหนอ”

เขามีการเลี้ยงสังสรรค์กัน พระยสะมีปราสาท ๓ หลังเหมือนกัน มีแต่ความทุกข์ ความร้อน อยู่ในกองเงินกองทอง จนเบื่อหน่าย จิตใจเห็นคุณค่า เวลามีค่าขึ้นมา เวลามีค่า ถ้ามีเวลายังสุขหัวกัน ยังรื่นเริงในมหรสพสมโภชอยู่อย่างนั้น ในสโมสรสันนิบาตมันจะมีประโยชน์อะไร !

นั่นนะ ฆ่าเวลาทิ้งไป อยู่เพื่อฆ่าเวลา !! ฆ่าโอกาสของตัวเอง ฆ่าความเห็นของตัวเอง ฆ่าความเป็นไปของตัวเอง พอเห็นความเบื่อหน่าย ทิ้ง.. สลัดทิ้งออกไปเลย

“ที่นี่เดือดร้อนหนอ.. ที่นี้วุ่นวายหนอ..”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่นะ

“ยสะ....ที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่ขัดข้อง ที่นี้ไม่เดือดร้อนหนอ.. ไม่ขัดข้องหนอ.. ที่นี้ไม่เดือดร้อนเลย ยสะมานี่”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ให้ฟังเลย

“มันเดือดร้อน มันเดือดร้อนที่ไหน มันเดือดร้อนที่ปราสาท ๓ หลังนั้นหรือ มันเดือดร้อนที่มหรสพสมโภชนั้นไหม มันเดือดร้อนที่หัวใจของยสะใช่ไหม”

ย้อนกลับเข้ามา พระยสะเป็นพระ โสดาบันเลย สิ่งต่างๆ พระพุทธเจ้าเดินจงกรม อยู่ “ที่นี้เดือดร้อนหนอ.. ที่นี้วุ่นวายหนอ..”

ถ้าใช้เวลา ฆ่าเวลา ทำลายเวลาไปด้วยความเพลิดเพลินในชีวิต ถ้าฆ่าเวลาไป ทำลายเวลาของเราไปเอง เวลาที่แผ่นดินกลบหน้าใจ ถึงวันหนึ่งแผ่นดินต้องกลบหน้า ! ถึงวันหนึ่งทุกคนต้องตายไป !

พอถึงเวลาตายไปแล้ว ฆ่าเวลาทิ้งไปทั้งชีวิตเลย ชีวิตนี้ทิ้งเปล่าๆ ! เกิดมาตายเปล่าๆ ! เกิดมาสร้างครอบครัว สร้างตระกูล สร้างไว้ต่างๆ แล้วตระกูลก็ทิ้งไว้อยู่ที่นี้ แล้วมันก็ต้องตายไป ! มันตายไปเปล่าๆ เห็นไหม ฆ่าเวลาทิ้งเลยนะ

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา เราก็มีชีวิตเหมือน ก็เวลาเหมือนกัน.. เวลาเหมือนกัน วันละ ๒๔ ชั่วโมงเหมือนกัน จักรวาลนี้ต้องหมุนไปเหมือนกัน โลกต้องหมุนไปอย่างนี้

ตลอดเหมือนกัน มันเป็นเวลาเหมือนกัน แต่จิตที่มาเกิดละ แต่จิตที่มีสติสัมปชัญญะ แต่จิตที่เราจะเอาตัวเราพ้น ถ้าเรามีสติปัญญาของเราขึ้นมา มันจะเตือนตัวเราใหม่ เวลาอันเดียวกันเลย

คนชั่วใช้อย่างหนึ่ง คนชั่วใช้เวลานั้นทำลายคนอื่น ทำลายความเสียหาย ทำลายเอาเวรเอากรรมมาใส่หัวใจของมัน คนดีใช้เวลาอันเดียวกัน ๒๔ ชั่วโมง วันนี้ทั้งวัน ประชากรโลกตั้งกี่พันล้านคนเขาทำอะไรกันอยู่ เขาใช้เวลาเหมือนกัน

เราก็เป็นพระเป็นเจ้า เราก็เป็นพระองค์หนึ่งบวชในศาสนา เราก็ใช้เวลาอันหนึ่งเหมือนกัน แต่เราใช้เวลาอย่างไร เราใช้เวลาหมดไปวันๆ หนึ่ง เราใช้เวลา เราฆ่าเวลา เรามีความสุขมาก นั่งเหงื่อไหลไคลย้อยเลย มีแต่ความทุกข์ เขามีความสุข เขานั่งอยู่ในห้องแอร์ เขานั่งอยู่ด้วยความสุขสบายของเขา

เวลาเหมือนกัน ทุกข์เหมือนกัน แต่หัวใจแตกต่างกันอย่างไร คนใช้มัน ใช้มันอย่างไร แล้วใช้เป็นประโยชน์กับใคร เป็นประโยชน์กับตัวเองใช้ไหม ถ้าตัวเองมีคุณงามความดี ตัวเองมีการกระทำขึ้นมา เวลามีก่า คุณค่าของมัน คุณค่าของชีวิต ชีวิตมีคุณค่ามาก เพราะการเกิดเกิดแสนยาก

เวลาคนเกิดในพระไตรปิฎก เหมือนเต่าตาบอดอยู่ในทะเล เวลาโผล่ขึ้นมาในทะเล ถ้ามีบ่วงๆ หนึ่ง โผล่มาในบ่วงได้เกิดเป็นมนุษย์ แต่โผล่มาไม่อยู่ในบ่วงนั้นก็เกิดในวัฏฏะไป เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานนรกอเวจี เกิดอยู่อย่างนั้น

จิตต้องเกิดตลอด จิตไม่มีเว้นวรรค ตัวจิตมันธรรมชาติของมัน มันต้องแสดงตัวตลอดเวลา แต่แสดงตัวในสถานะไหนล่ะ สถานะของมนุษย์ สถานะของอินทร์ ของพรหม กำนาค ๔ ตั้งแต่โอปปาติกะในไข่ ในน้ำคร่ำ ในครรภ์ กำนาค ๔ จิตต้องเกิด โอปปาติกะ เกิดตลอดเวลาของมัน

จิตมันต้องเกิดของมันตลอดเวลา แต่นี้กำนาคเป็นมนุษย์ มนุษย์สมบัติ ถ้าเกิดมาแล้ว เกิดเป็นมนุษย์สมบัติด้วย เกิดมาพบพระพุทธศาสนาด้วย แล้วพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองด้วย แล้วเรามาบวชเป็นพระด้วย คุณสิ มันมีบุญขนาดไหน

คำว่าบุญคือโอกาสนะ บุญไม่ใช่แก้วแหวนเงินทอง บุญไม่ใช่สถาปนารรดาศักดิ์
ยสถาปนารรดาศักดิ์นั้นเขาหลอกกัน เอามาตั้งให้.. ตั้งให้ละ บุญคือใจที่มันปล่อย ใจที่มันรู้
ของมัน บุญคือในใจของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ใต้โคนต้น โพธิ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าก็ตื่น โพธิ์เดียวเท่านั้นนะ พุทธศาสนาแบ่งบานมาขนาดนี้ มันมียสถาปนารรดาศักดิ์
มาจากไหน ! ใครมาให้ค่า ไม่มีใครมาให้ค่าใครเลย

แต่ด้วยบุญกุศล บุญกุศลคือจิตใจที่ปล่อยแล้ว คือจิตใจที่ความเป็นจริงอันนั้น แล้ว
จิตใจที่ปล่อยแล้ว มันมีอะไรทำให้ปล่อยแล้ว จิตใจมันปล่อยแล้วเป็นอย่างไร จิตใจมีแต่ความ
หมักหมม จิตใจมันมีแต่ความโสโครก จิตใจเรามีแต่ความเศร้าหมอง

จิตใจที่ปล่อยแล้วมันทำไมถึงปล่อยแล้วละ มันปล่อยแล้วเพราะองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้ากำหนดอานาปานสติแล้วเกิดปัญญามรรคญาณ มันปล่อยแล้วเองหรือ
มันจะเป็นเองหรือ

ถ้าอย่างนั้นไปนั่งอยู่โคนต้น โพธิ์ก็เป็นพระพุทธเจ้าหมดสิ ใครนั่งอยู่โคนต้น โพธิ์
เลย เอาเชือกผูกไว้แล้วเคียวพรวนนี้เข้าจะเป็นพระพุทธเจ้า มันปล่อยแล้ว.. ปล่อยแล้วมรรค
ญาณ ปล่อยแล้วเพราะในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ทำงาน

นี่ก็เหมือนกัน เราก็มองใจเหมือนกัน เราก็มองความรู้สึกเหมือนกัน เราก็มองเป็น
พระเหมือนกัน เราก็มองอำนาจวาสนาเหมือนกัน คำว่าเหมือนกันๆ โดยบุญกุศล คุณดี เวลา
คนเกิดขึ้นมา เขาว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ไอ้คนชั่วมันทำชั่วมหาศาล ทำไมไม่เห็นตายสัก
ที ทำไมมันมีชีวิตอยู่ ทำไมมันมีความสุขของมัน

นี่สถานะของการเกิดไง พอการเกิดของการเป็นมนุษย์ สถานะการเกิดเป็นมนุษย์
เพราะบุญกุศลมันให้เราเกิดเป็นมนุษย์ พอมนุษย์นี่ เป็นมนุษย์สมบัติ มนุษย์สมบัติกระทำ
ชั่วอยู่ ชั่วมันทำให้ผลแน่นอน แต่ในเมื่อบุญกุศลทำให้เกิดอายุขัยของมนุษย์ไง มันยังไม่
ถึงที่สุด ถ้าสิ้นสุดลมหายใจขาดมันก็ไปแล้ว

จิตมันต้องไปตามนั้นนะ ทำชั่วก็ไปตามชั่ว ทำดีก็ไปตามดี นั่นพูดถึงสถานะของ
มนุษย์มันรับไว้ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ไอ้คนชั่วไม่เห็นมันตายสักที ไอ้คนชั่วมันเต็มโลก

ไอ้คนดีตายเร็วๆ ตายหมดเกลี้ยงเลย คนดีๆ หายหน้าไปหมดเลย ไอ้คนชั่วอยู่กันเต็มโลกเลย

คนดีเขาอยู่ทุกคนก็ฟังพาอาศัย เห็นไหมร่มโพธิ์ร่มไทร ครูบาอาจารย์เราเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร คอยชี้นำของเรา แต่เราก็ถนอมรักษากันนะ คนใช้ต้องการหมอ ในเมื่อมีหมอรักษาเราอยู่ เราก็อุ่นใจ ในเมื่อเรามีครูบาอาจารย์คอยแก้ไขความข้องใจของเรา เราก็อุ่นใจ

การแก้ไข ไปโรงพยาบาลหาหมอ หมอก็ตัดยารักษาความเจ็บไข้ได้ป่วย เวลาเรามีครูบาอาจารย์ของเรา เวลาเราภาวนาของเรา เราติดขัดอย่างไร จิตใจเราไปพบสิ่งใด จิตใจเรามีปมอย่างไร จิตใจเราเห็นสิ่งใด เราก็ไปปรึกษาครูบาอาจารย์ของเรา นี่ไง...ครูบาอาจารย์ท่านก็ให้ธรรม ให้ธรรมคือแก้ไขความรู้ความเห็นอันนั้น ว่าความรู้เห็นนั้นมันจริงหรือ ความเห็นนะเห็นจริงไหม

ความจริงมันมีอะไรมาขัดขวาง ความจริงนั้นเกิดจากเหตุใด ความจริงนั้นที่เกิดมันมีเยอะแยะไปหมดเลย เกิดจากกรรม เกิดจากกรรมคือเกิดจากบุญกุศล เกิดที่มันเกิดเอง เกิดไม่มีเหตุผล เกิดจากความเพียรของเรา เกิดจากสติปัญญาของเรา มันจะเกิดความสงบของมัน มันจะเข้าไปสู่ฐานของจิต แล้วจิตที่มันออกวิปัสสนาแล้วมันแก้ไขของมันอย่างไร

ครูบาอาจารย์ท่านเป็นจริงขึ้นมา ท่านจะแก้ไข นี่ไง ไปหาหมอก็คือไปหา ยา ไปหาครูบาอาจารย์ก็ไปหาธรรม ครูบาอาจารย์แสดงธรรมขึ้นมา ฉะนั้นว่าคนดี คนชั่ว คนชั่วไม่มีใครอยากไปหา ก็กลั่นความชั่วร้ายมันจรกระจายไปทั่ว แต่กลั่นของคุณงามความดีนะ กลั่นของครูบาอาจารย์ กลั่นของธรรม กลั่นของธรรมนะ คุณสิ เทวดาเขาไม่โกธมนุษย์ เพราะอะไร เพราะเขา همینกลั่นคาวของมนุษย์

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราจิตใจผ่องแผ้ว จิตใจที่เป็นธรรม มันไม่มีกลั่น มันมีแต่กลั่นหอมทวนลม เทวดา อินทร์ พรหม ยังต้องมาอุปฐากมาดูแล แล้วกลั่นของศีลของธรรม ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราก็ไปหาครูบาอาจารย์ของเรา เพื่อจะแก้ไข แก้ใจ การแก้ไขแก้จิต

การแก้จิตคือธรรมโอสถ ธรรมโอสถมันแก้กันไปเรื่อย นี่ถ้าจิตใจมันจะฟ่องแผ้ว มันจะฟ่องแผ้วอย่างไร สิ่งที่ความฟ่องแผ้ว ความฟ่องแผ้วมันลอยจากฟ้าเหอ มันไม่มี หรอก ! สรรพสิ่งในโลกนี้มันมีเหตุมีผลทั้งหมด

โลกที่มันเจริญขึ้นมาเพราะอะไร เพราะเวลาโลกมันถึงที่สุดแล้วมันจะฟื้นตัวของ มัน ฟื้นตัวมาด้วยธรรมชาติของมัน ด้วยอุณหภูมิต่างๆ ด้วยความชื้น ด้วยต่างๆ ต้นไม้ ใบหญ้ามันจะเจริญงอกงามขึ้นมา มันจะเกิดมนุษย์ เกิดต่างๆ ขึ้นมาก็มาทำลายมัน พอทำลายมันขึ้นมามันก็เปลี่ยนแปลงกันไป มันมีเหตุมีผลหมด เพราะคนไปทำลายมัน คน ไปใช้ทรัพยากรแล้วทำลายโลก โลกมันก็เปลี่ยนไปธรรมชาติ ถ้าคนใช้มันด้วยความทะนุถนอม คนใช้มัน มันก็เสื่อมสภาพไปเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว

มนุษย์ก็เหมือนกัน มนุษย์ก็ต้องดำรงชีวิตเหมือนกัน การดำรงชีวิต ชีวิตของ มนุษย์มีคุณค่า แล้วความรู้สึกละ แล้วหัวใจที่มันทุกข์มันร้อนละ เราเกิดมาพบพุทธ ศาสนาแล้ว ศาสนาพุทธ ศาสนาธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ศาสนาธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในตัวพระไตรปิฎก เวลาถวายไว้วัดแล้วแล้วคนลักกั้วมันหายก็เอาบุญเจ๊กันกลอนมันไว้ แล้วก็เอาไว้กราบ พระธรรม กราบพระธรรม แล้วกราบพระธรรม คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าขังไว้ในตัว แล้วความทุกข์ก็ขังไว้ในใจเรา แล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นไปก็คอดก อยู่ ไปเพื่อฆ่าเวลาไว้... หมดไปวันๆ หนึ่ง โห...หมดไปแล้วพรรษา ๕ พรรษา ฆ่าเวลาไป เรื่อยๆ มันก็แก่เฒ่าไปเรื่อยๆ

เราจะฆ่าเวลาหรือเราจะฆ่ากิเลสละ ถ้าเราฆ่ากิเลสละ เวลามีคุณค่า เราต้องใช้ เวลานั้น เวลามีมากมีน้อยนะ คนเรามันดินะ เรายังรู้ที่อยู่ว่าเราจะมีกำหนดเวลาอย่างไร แต่ ถ้าไม่รู้จักกำหนดเวลาเลย ไม่มีสิ่งใดที่เราจะเป็นที่หมายเลย เราจะเอาอะไรเป็นที่ตั้งละ

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด.. ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด.. ถึงเวลาแล้ว จิตต้องออกจากร่างนี้ไป มันจะพลัดพรากจากกัน ไม่ได้พลัดพรากจากสังคมหรือแม้แต่ ความรู้สึกในร่างกายนี้ มันจะพลัดพรากออกจากร่างกายนี้ไป ร่างกายนี้จะทิ้งไว้สู่ ธรรมชาติของมัน จิตนี้ไปตามกรรม กรรมดีกรรมชั่วมันจะพาจิตดวงนี้ไป

แต่ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ทำลายอวัยวะกิเลสสิ้นออกไปจากใจแล้ว เวลาคนเขาตาย เขาตายด้วยความกระเสือกกระสน เพราะอะไร เพราะตายไปพร้อมกับขั้น ๕ ตายไปพร้อมกับความคิด ความคิดเป็นห่วงอาลัยอาวรณ์กับสิ่งที่เราสร้างไว้ สิ่งที่เราส่งเสียกัน จะต้องฝากฝังมอมมรดกตกทอดไปอีก เป็นความทุกข์ความยาก เป็นห่วงหาอาวรณ์

แต่ถ้าเราชำระกิเลสของเราไปแล้ว เวลาจิตออกจากร่าง กิเลสคือว่าขั้น ๕ ต่างๆ ที่มันผูกจิตมากับตัวจิตเองที่ละขั้น ๕ แล้ว ยังละตัวมันเองอีกด้วย แต่สิ่งที่มันละตัวมันเอง ตัวกวางสวะ ตัวภพ ตัวปฏิสนธิของจิต มันโดนทำลายออกไปแล้ว มันจะมีสิ่งใดเหลือ

อุปาทิเสสนิพพาน คือพระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ ขณะที่ตายนี้ อุปาทิเสสนิพพาน คือทิ้งแล้ว ทิ้งเศษส่วน ทิ้งซาก ทิ้งสิ่งต่างๆ ที่มันเหลือทิ้ง ต้องทิ้งมันไป พอทิ้งมันไปหมดสิ้นกันไปที

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แต่พลัดพรากด้วยความทุกข์ความยาก พลัดพรากโดยความเกี่ยวข้อง กับพลัดพรากด้วยพอกันที ! พอกันที่มันต้องพอกันทีมาตั้งแต่เริ่มต้น พอกันที่ตั้งแต่มันรู้แจ้ง เพราะเวลา เราเกิดมากับกาลเวลา แล้วจะใช้กาลเวลานั้นเพื่อประโยชน์กับชีวิตนี้นะ

เราเกิดมาพบพุทธศาสนา พุทธศาสนาอยู่ในตู้ในไหนั้นเป็นเรื่องหนึ่ง ที่เขาเก็บไว้ในตู้ในไหเพื่อไว้กราบไหว้บูชากัน แต่พุทธศาสนาของเรา สติ ปัญญา การประพฤติปฏิบัติ ศีล สมาธิ ปัญญาเกิดจากเรา จับต้องได้ มีชีวิต พุทธศาสนาเป็นๆ จับต้องได้ รู้สึกได้ ไม่ใช่พุทธศาสนาที่เป็นกระดาษที่พิมพ์ไว้ แล้วเอาไว้กราบไหว้บูชา

พุทธศาสนาที่ว่า สันติภูมิจโก ปัจฉัตตัง ฐูจาพะอะตณ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เห็นตถาคต พระพุทธเจ้าเป็นอย่างไร สมาธิเป็นอย่างไร ปัญญาเป็นอย่างไร ถ้าปัญญา สุขมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา มันแตกต่างกันอย่างไร มันแตกต่างกันสิ้นเชิง แล้วสิ่งที่มันแตกต่างกัน มันก็ให้ค่าแตกต่างกัน

ในค่าของความรู้ กับค่าของความปล่อย กับค่าของการชำระกิเลส ความรู้ ความเห็น การปล่อย การฆ่า มันมีวุฒิภาวะ มันมีความรู้สึก มันมีสติปัญญาเข้าไปทำลายทิ้งนั่น สิ่งทีศาสนา “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

ธรรมรส มันรับรส รับรู้ถึงรสชาติ รับรู้ถึงความทุกข์ รับรู้ถึงการเข้มแข็ง รับรู้ถึงความเพียรชอบ การวิริยะอุตสาหะรับรู้ นั่งจนก้นพองตีนพอง เดินจนฝ่าเท้า.. รับรู้หมดทุกข์ทั้งนั้น !

แต่เวลากิเลสมันขาดไปมันก็รับรู้ ภาวนามยปัญญามันเกิดอย่างไร รับรู้ของมัน ชำระของมัน เป็นสันติภูมิโกละอย่างไร ชำระกิเลสอย่างไร เพื่อประโยชน์อย่างไร เกิดจากเวลาเวลาทั้งนั้นนะ

เวลาอันหนึ่ง ถ้าเกิดความทุกข์ความยาก เราก็อยุให้มันสั้นไปวันๆ หนึ่ง แต่ถ้าเวลาอันหนึ่ง ที่เรากำลังตะครุบนะ เรากำลังไขว่คว้า

ดูสิ หลวงตาท่านบอกไปอยู่ที่บ้านฝื่อ เป็นโรคเสียดอก มันจะตาย มันเสียดอก มันจะเป็นจะตาย ไม่อยากตายๆ เพราะ ! เพราะว่ารู้ที่อยู่ ผู้ที่ปฏิบัติจะรู้ระดับของตัวเอง ตลอดเวลา ถ้ามีสติสัมปชัญญะนะ ไม่อยากตาย เพราะตายแล้วไปเกิดเป็นพรหม ยังไม่ตาย

จะนั่นกำหนดเวลาใช้ต่อสู้อันถึงที่สุดจน โโรคนั้นหาย พอโลกนั้นหายแล้วท่าน วิปัสสนาเข้าเข้าถึง ไปเจอจุดและต่อม แล้วทำลายจุดและต่อม ตั้งแต่นั้นมาเมื่อไหร่ล่ะ ? จะไปเมื่อไหร่บอกมา จะไปเมื่อไหร่ก็ได้

ขณะที่ยังมีอยู่รู้ว่าจะไป ก็ยังห่วงหาอาวรณ ยังอาลัยอาวรณ เพราะต้องไปเผชิญกับสิ่งข้างหน้าอีก แต่ถ้าจบที่นี้แล้ว ขณะที่เราตายด้วยความวิตกกังวล คือตายโดยปลุชชน ในเมื่อชีวิตนี้เป็นफलคัพที่ สุด ในข้างหน้าเราจะเตรียมตัวเราอย่างไร

แต่ถ้ามันสั้นกิเลสแล้ว พยายามชำระกิเลสแล้วนะ จะตายเมื่อไหร่ก็ได้ เพราะการตายหลอกกัน ! มันไม่มีอะไรตายเลย สรรพสิ่งนี้สู่สภาวะเดิมของเขา แล้วจิตไปนี้ ธรรมะของพระพุทธเจ้า

แต่พระต่อแหล่พูดมากเลย พระต่อแหล่เอาไปอ้อกั้นหมดเลย ตายแล้วกลับไปสู่สภาพเดิมของมัน สภาพเดิมของมันในใจมันติดข้อง สภาพเดิมจริงหรือเปล่า สภาพเดิมเป็นธรรมะของครูบาอาจารย์แล้วก็มาอ้อกั้นไป พฤติกรรมมันฟุ้ง การกระทำมันฟุ้ง สรรพสิ่งมันฟุ้ง นี่มันเป็นความฟุ้งของมันนะ

ฉะนั้นถึงบอกว่าเวลามีค่า ความเป็นพระของเราก็มีค่า ชีวิตของเราก็มีค่า มีค่า
มากๆ ถ้ามีสติปัญญาใช้ชีวิตเรา ใช้สมควรกับความเป็นจริง แล้วเราจะได้ผลตามความ
เป็นจริงที่เราประพฤติตามความเป็นจริงอันนี้ เราต้องตั้งใจจริง ทำจริงเพื่อเรา! เอวัง